

ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา เรื่อง สันติวัฒนธรรม ที่มีผลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคกระบี่

The Effects of Using Case Study in the Topic of Culture of Peace over the Analytical
Thinking Ability among High Vocational Certificate Students, Krabi Technical College.

ธีรนนท์ ไกรเลิศ*

ดรณี จำปาทอง**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา เรื่อง สันติวัฒนธรรม ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 วิทยาลัยเทคนิคกระบี่ แผนกวิชาช่างกลโรงงาน จำนวน 1 ห้องเรียน นักศึกษาจำนวน 16 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา และแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยปรากฏว่าความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเรื่อง สันติวัฒนธรรม มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : สันติวัฒนธรรม กรณีศึกษา ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

*นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

**อาจารย์ประจำ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Abstract

The purpose of this study was to compare the analytical thinking ability of high vocational certificate students, Krabi Technical College before and after learning with the use of case study teaching method in the topic of Culture of Peace.

The research sample 16 high vocational certificate students, Krabi Technical College in a class of the machine shop department selected by clustered random sam. The research instruments were the lesson plans and the analytical thinking ability test. The statistics employed for data analysis were an average, standard deviation, and t-test.

The result of the study revealed that the analytical thinking ability of high vocational students after learning with the use of case study teaching method in the topic of Culture of Peace was higher than their pre-learning counterpart at the .05 level of statistical significance.

Keywords: Culture of Peace, Case Study, Analytical Thinking Ability, High Vocational Certificate

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสถานการณ์การศึกษาด้านอาชีวศึกษากำลังเป็นที่ถูกกล่าวถึงในสังคม ด้วยสังคมตระหนักใน importance ของการผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศที่ต้องการแรงงานทั้งด้านปริมาณและคุณภาพเพื่อประกอบอาชีพในภาคอุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและบริการ แต่การผลิตและพัฒนาากำลังคนอาชีวศึกษาในปัจจุบันยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่ต้องการยกระดับคุณภาพผู้เรียนเข้าสู่มาตรฐานสากล ปัจจุบันการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษายังประสบปัญหา กล่าวคือ การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ผลปรากฏว่าคุณภาพการเรียนรู้ยังมีระดับปานกลางไปถึงต่ำ และต่ำมากในวิชาการหลัก หรือแม้แต่ในวิชาชีพที่นักเรียนเลือกเรียน (พรรษา กาเหว่า, 2556) ซึ่งรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2561 พบว่าสถิติผลการทดสอบระดับประเทศด้านทักษะทางสังคมและการดำรงชีวิตอยู่ที่ร้อยละ 51.21 ด้านทักษะการคิดและการแก้ปัญหาอยู่ที่ร้อยละ 30.56 ผู้เรียนในสายอาชีวศึกษาจึงกลายเป็นกลุ่มที่ถูกสังคมมองว่าเป็นผู้เรียนที่มีคุณภาพทางการศึกษาดำเนินภาพจำว่า “เด็กเรียนอาชีวะเป็นเด็กหัวไม่ดี” ข้ำร้ายสังคมยังมีภาพจำพฤติกรรม “ยกพวกตีกัน” บ่อยครั้งสื่อมักนำเสนอข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงของนักเรียนอาชีวะส่วนน้อยให้ดูน่ากลัวเกินจริงจึงกลายเป็นภาพลักษณ์ของกลุ่มผู้เรียนสายอาชีวะส่วนใหญ่ที่นิยมใช้ความรุนแรงไปด้วยในที่สุด (ศูนย์ข้อมูลและข่าวสืบสวนเพื่อสิทธิพลเมือง, 2560)

การสร้างภาพลักษณ์ใหม่ในเชิงบวก รวมถึงการแก้ปัญหาคุณภาพผู้เรียนสายอาชีวศึกษาจึงเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาซึ่งเป็นสถาบันทางสังคมที่ทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการขัดเกลาทางสังคมต่อเนื่องจากสถาบันครอบครัว โดยทำหน้าที่อบรมความรู้ ความคิด ทักษะการดำรงชีวิต สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรในหมวดวิชาทักษะชีวิตในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ. 2557 (สำนักงานคณะกรรมการ

การอาชีวศึกษา, 2557) ที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตมีปัญญาเป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม การจัดการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ดังกล่าว หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ. 2557 กลุ่มวิชาสังคมศึกษาจึงกำหนดวิชาชีวิตกับสังคมไทย (3000-1501) ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) โดยให้ผู้เรียนศึกษาเกี่ยวกับสันติวัฒนธรรม จุดประสงค์เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย และการใช้หลักสันติวิธีในสังคมไทยและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เพราะการจัดการเรียนรู้เสริมสร้างสันติวัฒนธรรมนั้นมีเป้าหมายกว้างและลึกในแง่ของแบบแผนวิถีในการดำเนินชีวิตผ่านกระบวนการสร้างเสริมคุณค่า ทศนคติ และรูปแบบพฤติกรรม การปฏิเสธการใช้ความรุนแรงทุกรูปแบบในการแก้ไขปัญหา การเคารพในและศักดิ์ศรีของเพื่อนมนุษย์ มีความอดทนอดกลั้นในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ความรุนแรง บนพื้นฐานของการมีทักษะคิดวิเคราะห์ สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิญา ดิสสมาน (2558) ที่เสนอแนวนโยบายการสร้างค่านิยมนักศึกษาอาชีวศึกษาขึ้นมาใหม่เพื่อให้นักศึกษาเห็นว่าการใช้ความรุนแรงเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ ดังนั้น การจัดการเรียนรู้จึงต้องเน้นวิธีสอน หรือรูปแบบการสอนที่ให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรมเสมือนได้เผชิญปัญหาด้วยตนเองโดยสามารถใช้ทักษะที่เกิดจากการเรียนรู้และความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหาและหลีกเลี่ยงหรือปฏิเสธการใช้ความรุนแรง

การคิดวิเคราะห์มีความสำคัญต่อมนุษย์เนื่องจากการคิดเป็นพื้นฐานการใช้ชีวิต เพราะการคิดวิเคราะห์เป็นพื้นฐานการคิดด้านอื่น ๆ เนื่องด้วยมีลักษณะสำคัญประกอบด้วย 1) การคิดวิเคราะห์เนื้อหา คือ ความสามารถในการค้นหาประเด็นต่าง ๆ ในข้อมูลการแยกข้อเท็จจริงหรือสาระสำคัญออกจากข้อมูลอื่น ๆ 2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ คือ ความสามารถในการค้นหาว่าแต่ละข้อมูลหรือเหตุการณ์นั้นมีส่วนใดที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน 3) การคิดวิเคราะห์หลักการ คือ ความสามารถในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลและองค์ประกอบสำคัญของข้อมูลว่ามีความเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กันโดยอาศัยหลักการใด (Bloom 1976, น. 148-150 อ้างถึงใน สิริวิฑู ภูน้อย, 2558, น. 56-57) จึงช่วยเสริมสร้างความฉลาดทางสติปัญญาที่สำคัญคือการสรุปสถานการณ์จากข้อเท็จจริงไม่ใช่เป็นการสรุปบนพื้นฐานของอารมณ์ความรู้สึกจึงช่วยให้ได้รับข้อมูลที่แท้จริงและเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการหลีกเลี่ยงและปฏิเสธการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา (สุภาพร ขวัญเกษม, 2550, น.19) ด้วยเหตุนี้การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาเพื่อสนองความต้องการตลาดแรงงาน และการสร้างภาพลักษณ์ผู้เรียนอาชีวศึกษาให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และความต้องการในการแก้ไขปัญหา จึงจำเป็นอย่างยิ่ง ในการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีทักษะความรู้ในวิถีแห่งสันติวัฒนธรรม

การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เสมือนอยู่ในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน เช่น ความขัดแย้ง ความรุนแรง ผู้เรียนจึงมีเวลามากพอในการใคร่ครวญ ทำความเข้าใจกับสถานการณ์และปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับและนำไปสู่การทำความเข้าใจสาเหตุ การตัดสินใจ และแก้ไขปัญหา การเรียนรู้ทั้งหมดเกิดขึ้นภายใต้การจัดการเรียนรู้ที่มีครูคอยเป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ส่งผลให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดแก้ปัญหา (ทิตนา แชนณี, 2561, น.362) ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้ การปรับตัว การสื่อสารและการร่วมมืออันเป็นองค์ประกอบหนึ่งของทักษะเพื่อ

การดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยของวันเพ็ญ สุลง (2561) ที่ศึกษาการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ วิชาการบริหารงานคุณภาพในองค์กร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 พบว่าการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาที่เรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา มีคะแนน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จากการทำแบบฝึกและแบบทดสอบ และงานวิจัยของไพฑูรย์ ยศเตา (2560) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ การสอนโดยใช้กรณีศึกษาในการส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์วิชาชีวอนามัยและความปลอดภัย ผลการศึกษพบว่าความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ ที่เกิดขึ้นจากรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาวิชาชีวอนามัยและความปลอดภัย หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นทุกด้านการวิเคราะห์ในภาพรวมหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับสูง ($x = 3.49$) แสดงว่านักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูง เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ Mahmoud A. Kaddoura (2011) ที่ศึกษาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ของนักศึกษาพยาบาลด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย และวิธีแบบสอนกรณีศึกษา ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนด้วยวิธีแบบสอนกรณีศึกษามีผลรวมคะแนนทักษะการคิดเชิงวิพากษ์สูงกว่าการสอนด้วยวิธีการบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กรณีศึกษา เรื่อง สันติวัฒนธรรม ที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิค ตามกรอบแนวคิดของบลูม (Bloom) ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานการใช้ชีวิตที่สำคัญ อันนำไปสู่การเลือกทำสิ่งที่ถูกต้อง ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา เรื่อง สันติวัฒนธรรม ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

กรณีศึกษา หมายถึง เรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงในสังคมหรือข้อคิดเห็นทางวิชาการในรูปแบบบทความ งานวิจัย ข่าว ที่มีประเด็นเกี่ยวกับ สันติวัฒนธรรม ความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติวิธี

การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนศึกษาประเด็นที่เกิดขึ้นจริงในสังคมหรือข้อคิดเห็นทางวิชาการที่นำมาเป็นกรณีศึกษาเพื่ออภิปรายหลักการ ประเด็นปัญหา ประเด็นคำถาม เรื่องราวเพื่อหาคำตอบ หรือแนวทางแก้ไขปัญหา

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นในสมองเป็นการใคร่ครวญ จำแนก แยกแยะ ข้อมูลเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อทำความเข้าใจข้อมูลและเหตุการณ์ในแง่มุมต่าง ๆ ในลักษณะเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในเชิงเหตุและผลในการคิดอย่างรอบคอบเพื่อหาข้อสรุปตามกระบวนการตรรกวิทยาอย่างถูกต้องเหมาะสม มีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1) การคิดวิเคราะห์เนื้อหา คือ ความสามารถในการค้นหาประเด็นต่าง ๆ ของข้อมูล การแยกข้อเท็จจริงหรือสาระสำคัญออกจากข้อมูลอื่น ๆ การแยกแยะข้อมูลสรุปจากข้อความปลีกย่อยในประเด็นที่ศึกษา เช่น การวิเคราะห์ส่วนประกอบที่สำคัญ สาเหตุและสาระสำคัญของเรื่อง

2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ คือ ความสามารถในการค้นหาว่าแต่ละข้อมูลหรือเหตุการณ์นั้นมีส่วนใดที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน การวิเคราะห์เรื่องราวข้อเท็จจริงมาพิจารณาว่าสอดคล้องหรือขัดแย้งกัน เช่น พิจารณาว่าอะไรเป็นสาเหตุ อะไรเป็นผลที่ปรากฏตามมา

3) การคิดวิเคราะห์หลักการ คือ ความสามารถในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลและองค์ประกอบสำคัญของข้อมูลว่ามีความเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กันโดยอาศัยหลักการใด เช่น การวิเคราะห์จุดประสงค์ของเรื่อง การจับประเด็นสำคัญของข้อมูล เรื่องราว ปรากฏการณ์ว่ามีใจความสำคัญอย่างไร หรือสอดคล้องกับหลักความรู้ หรือหลักวิชาการอย่างไร

สันติวัฒนธรรม หมายถึง หน่วยการเรียนรู้ในวิชาชีวิตกับสังคมไทย (3000-1501) มีสาระสำคัญคือ การดำรงชีวิตร่วมกันบนพื้นฐานของหลักสันติวิธีอย่างต่อเนื่องจนเป็นวิถีชีวิตที่เรียกว่า “วัฒนธรรม” ซึ่งเป็นวัฒนธรรมแห่งการสร้างสันติภาพแก่สังคม หรือเรียกว่าสันติวัฒนธรรมโดยมีสาระการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วยเรื่อง สังคมกับสันติวัฒนธรรม ความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติวิธี

แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หมายถึง ชุดคำถามการคิดวิเคราะห์มีองค์ประกอบเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ การวิเคราะห์หลักการ เรื่อง สันติวัฒนธรรม วิชาชีวิตกับสังคมไทย (3000-1501) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบแบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคกระบี่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 5 ห้องเรียน นักศึกษาจำนวน 85 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 วิทยาลัยเทคนิคกระบี่ เนื่องจากประชากรจำนวน 5 ห้องเรียน มีลักษณะที่แตกต่างกันด้านสาขาวิชา แต่ระหว่างกลุ่มมีความเหมือนกันในการจัดการเรียนรู้รายวิชาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาแผนกวิชาช่างกลโรงงาน จำนวน 1 ห้องเรียน นักศึกษาจำนวน 16 คน

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา เรื่อง สันติวัฒนธรรม วิชา ชีวิตกับสังคมไทย (3000-1501) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 4 แผน แผนละ 3 คาบ (คาบละ 60 นาที) รวมทั้งหมด 12 คาบ ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สังคมกับสันติวัฒนธรรม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ความขัดแย้ง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ความรุนแรง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง สันติวิธี ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง สันติวัฒนธรรม วิชาชีวิตกับสังคมไทย (3000-1501) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นชนิดเลือกตอบแบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ที่ 1.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่น่าไปใช้ได้ มีค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.26 – 0.80 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.21 – 0.73 และค่าความเที่ยง (rtt) ของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสันอยู่ที่ 0.87

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีลำดับขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ดำเนินการทดสอบก่อนเรียนกับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง สันติวัฒนธรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา เรื่อง สันติวัฒนธรรม วิชาชีวิตกับสังคมไทย (3000-1501) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
3. ดำเนินการทดสอบหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่างหลังจากผ่านการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา เรื่อง สันติวัฒนธรรม โดยใช้แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง สันติวัฒนธรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งเป็นแบบวัดชุดเดียวกันกับการทดสอบก่อนเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง สันติวัฒนธรรม โดยนำคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบกันโดยการทดสอบค่าที

สรุปผลการวิจัย

ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา เรื่อง สันติวัฒนธรรม ที่มีผลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง สันติวัฒนธรรม ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้กรณีศึกษาในการจัดการเรียนรู้

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนเรียน	16	30	14.56	4.26	5.85
หลังเรียน	16	30	18.13	3.38	

จากตาราง 1 พบว่าความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา ก่อนเรียนและหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.56 คะแนน และ

18.13 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าคะแนนเฉลี่ยของการสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง สันติวัฒนธรรม ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยใช้กรณีศึกษาในการจัดการเรียนรู้ พบว่าความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.56 คะแนน และ 18.13 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของวันเพ็ญ สุลง (2561) ซึ่งศึกษาการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์วิชาการบริหารงานคุณภาพในองค์กร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 พบว่าการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษา มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของไพฑูรย์ ยศเตา (2560) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาในการส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิชาอาเซียนและวัฒนธรรมและพลอดภัย รหัสวิชา 2000-1004 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 พบว่าดัชนีประสิทธิผลทางการเรียนมีความก้าวหน้าร้อยละ 61 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับสูง

จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในการวิจัยครั้งนี้พบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาในชั้น การนำเสนอกรณีศึกษาให้ผู้เรียนพิจารณา โดยรวมผู้เรียนให้ความสนใจ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สูง ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและส่งเสริมการเรียนรู้จากกันและกัน (ทีศนา เขมมณี, 2560, น. 77) ผู้วิจัยสังเกตว่าผู้เรียนบางกลุ่มสามารถตอบคำถามด้วยวาจาได้ตรงประเด็น นอกจากนี้การวิเคราะห์กรณีศึกษาที่มีความหลากหลายนั้นสังเกตได้ว่าทำให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มมีความสนใจอย่างมาก เพราะบางกรณีศึกษาผู้เรียนไม่เคยทราบมาก่อน เช่น กรณีศึกษาการขลิบอวัยวะเพศหญิง กรณีศึกษาคนไร้บ้าน เป็นต้น สังเกตได้ว่าผู้เรียนให้ความสนใจมากขึ้น ทำความเข้าใจกรณีศึกษาประกอบใบกิจกรรมวิเคราะห์กรณีศึกษาอย่างละเอียดรอบคอบและคิดได้ชัดเจน ถึงแม้จะเป็นสถานการณ์ที่ย่างยากซับซ้อน ผู้เรียนสามารถที่จะสื่อสารให้เกิดความเข้าใจด้วยปากเปล่าจากการแสดงความคิดเห็นและการอภิปรายเป็นที่น่าสนใจ บรรยายภาพภายในห้องเรียนน่าสนใจ ตื่นเต้น ขวนให้ติดตามประเด็นที่กำลังอภิปรายทำให้ผู้เรียนมีความรอบคอบและใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Patil et al. (2017, pp. 67-70) ซึ่งศึกษาความเข้าใจของนักศึกษา MBBS ชั้นปีที่ 1 เรื่องการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเป็นฐานในการเรียนชีวเคมีในฐานะวิธีการพัฒนาการคิดเชิงวิเคราะห์ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ (97%) เพลิดเพลินกับวิธีการสอนโดยใช้กรณีศึกษา นอกจากนั้นยังแสดงให้เห็นว่าแนวความคิดของนักเรียนกลุ่มที่มีการใช้การเรียนรู้โดยกรณีศึกษาเป็นฐาน (กลุ่ม A) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนและยังสังเกตเห็นถึงการเพิ่มขึ้นของทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่ม A มากกว่ากลุ่ม B

ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่าโดยภาพรวมน่าพอใจ แต่ยังมีข้อจำกัดบางประการ คือ ผู้เรียนบางกลุ่มไม่ศึกษาใบความรู้ให้ถี่ถ้วนก่อนศึกษากรณีศึกษาทำให้การทำใบกิจกรรมการวิเคราะห์กรณีศึกษาขาดการเชื่อมโยงความรู้เชิงวิชาการ ผลการวิเคราะห์ในบางประเด็นจึงไม่สมบูรณ์ แต่ปัญหาที่สำคัญสำหรับผู้เรียนสายอาชีวศึกษาที่ผู้วิจัยพบระหว่างการทดลองคือ ผู้เรียนส่วนมากขาดความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็นในการตอบใบกิจกรรมการวิเคราะห์กรณีศึกษา มักจะขอความเห็นจากผู้สอนก่อนการตัดสินใจตอบคำถามลงในใบกิจกรรมการวิเคราะห์กรณีศึกษาทั้งที่การตัดสินใจและตอบคำถามนั้นเป็นประเด็นคำตอบที่ถูกต้อง ผู้เรียนคนหนึ่งสนทนากับผู้วิจัยขณะวิเคราะห์อภิปรายกรณีศึกษาเพื่อตอบใบกิจกรรมการวิเคราะห์ความตอนหนึ่งว่า “ผมไม่ชอบคิดวิเคราะห์อะไรแบบนี้ผมปวดหัว” ผู้เรียนบางกลุ่มประสบปัญหาในการเขียนเรียบเรียงประโยคให้สัมพันธ์กันเพื่อนำเสนอคำตอบหรือข้อคิดเห็นลงในใบกิจกรรมการวิเคราะห์กรณีศึกษา ผู้เรียนมักขออนุญาตเขียนตอบเป็นข้อ ๆ ซึ่งการเขียนตอบเป็นข้อ ๆ นั้นย่อมกระทำได้ในบางประเด็นคำถามเท่านั้น ขึ้นการนำเสนอผลงาน หน้าชั้นเรียนผู้เรียนบางส่วนมักขาดความมั่นใจเนื่องจากขาดความคล่องตัวในการอ่านและพูดจึงนำเสนองานโดยใช้วิธีการอ่านข้อความที่ปรากฏในเอกสารทำให้ขาดปฏิสัมพันธ์กับผู้ฟัง เมื่อมีการทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าผู้เรียนบางส่วนมักมีอาการเหนื่อยหน่ายในบรรยากาศของการอ่านเพื่อวิเคราะห์โจทย์คำถามและกรณีศึกษาขนาดยาวของแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ลักษณะที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดนี้ถือเป็นประเด็นสำคัญในการร่วมกันขัดเกลาปรับเปลี่ยนพฤติกรรม แก้ปัญหาคุณภาพผู้เรียนสายอาชีวศึกษาเพื่อสร้างภาพลักษณ์ใหม่ในเชิงบวกมีมิติที่เหมาะสมในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาให้มีผลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในทิศทางที่ดีขึ้น ผู้สอนควรศึกษาเทคนิควิธีการสอนโดยใช้กรณีศึกษาให้เข้าใจก่อนนำไปใช้เพื่อสามารถอำนวยความสะดวกการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม

1.2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ดีขึ้นมีปัจจัยหนึ่งคือการร่วมอภิปรายกรณีศึกษาในห้องเรียน ฉะนั้น ผู้สอนไม่ควรเป็นผู้ตัดสิน ถูก-ผิด ควรเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและแสดงออกซึ่งบทบาทหลักในการเรียนรู้ เสริมสร้างความมั่นใจในการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแสดงความคิดเห็น

1.3 การจัดการชั้นเรียนโดยใช้กรณีศึกษาให้บรรลุเป้าหมายในแต่ละชั่วโมงการเรียนรู้ ผู้สอนควรมีการดูแลการทำกิจกรรมของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพราะบางกรณีศึกษามีความแตกต่างและซับซ้อน การควบคุมเวลาในการวิเคราะห์แต่ละประเด็นจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาที่มีผลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์กับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิควิธีอื่น ๆ รวมทั้งควรศึกษาความคิดเห็น ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเพื่อขจัดปัญหา เช่น ความกล้าในการแสดงความคิดเห็น อารมณ์เหนื่อยหน่ายในบรรยากาศของการอ่านเพื่อวิเคราะห์ เป็นต้น

2.2 การกำหนดกรณีศึกษาและประเด็นอภิปราย ควรมีเนื้อหาและความยาวที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา หากกรณีศึกษาและประเด็นอภิปรายยากหรือปริมาณเนื้อหามากเกินไปจะเป็นปัจจัยส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนรู้ คิดวิเคราะห์

2.3 ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษามีผลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีนัยสำคัญ ฉะนั้น การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการวิจัยพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในกลุ่มวิชาอื่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชื่อมโยงหรือเทียบเคียงได้กับสถานการณ์จริง ทำให้ผู้เรียนมีความสุขและการเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ไพฑูริย์ ยศเตา. (2560). พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ การสอนโดยใช้กรณีศึกษาในการส่งเสริม ความสามารถในการคิดวิเคราะห์วิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย รหัสวิชา 2001- 1004 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2556. วารสารวิจัยและนวัตกรรมทางการอาชีวศึกษา, 1(2), 33-47
- ทิศนา แคมมณี. (2560). 14 วิธีสอนสำหรับครูมีอาชีพ. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พรรษา กาเหว่า. (2556). อาชีวศึกษา'น่าห่วงสอบประเมินวิเนทดำ นายจ้างจี้ให้ปรับหลักสูตร-คุณภาพ นร. สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2562, จาก <https://www.tcijthai.com/news/2013/06/scoop/3042>
- วันเพ็ญ สุลง. (2561). การเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ วิชาการบริหารคุณภาพในองค์กร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, กรุงเทพมหานคร.
- ศูนย์ข้อมูลและข่าวสืบสวนเพื่อสิทธิพลเมือง. (2560). ใครๆ ก็เชียร์ “สายอาชีวะ” แต่ทำไมเด็กไม่เลือกเรียน. สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2562, จาก <https://www.tcijthai.com/news/2017/16/scoop/6918>
- สิริวิฑู ภู่น้อย. (2558). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กรณีตัวอย่างเพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- สุภาพร ขวัญเกษม. (2550). การพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทยโดยใช้กรณีศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนระเวียง จังหวัดนครราชสีมา (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- Kaddoura Mahmoud A. (2011). Critical Thinking Skills of Nursing Students in Lecture-Based Teaching and Case-Based Learning. International Journal for the Scholarship of Teaching and Learning, 5(2). Retrieved from <https://doi.org/10.20429/ijstl.2011.050220>
- Patil, Vaishali S et al. (2018). A Study of Perception of First Year MBBS Students on Case-Based-Learning in Biochemistry as A Method To Improve Analytical Thinking. National Journal of Integrated Research in Medicine, [S.L], 8(5). p. 67-70 Retrieved from <http://nicpd.ac.in>